

MORFOSINTAXA

SUBSTANTIVUL ȘI FUNCȚIILE SALE SINTACTICE

NOTĂ: Toate exercițiile de la acest capitol sunt teste de autoevaluare. Acordați-vă 0,25 puncte pentru fiecare funcție sintactică corect recunoscută. Faceți punctajul total realizat într-o unitate de timp (o jumătate de oră, o oră sau două ore).

M1. Declinați în propoziții substantivele comune enumerate: *elev, grădină, tablou*, la toate cazurile, cu articol hotărât și nehotărât, la singular și plural. Indicați funcțiile lor sintactice.

M2. Aceleași cerințe, declinând trei substantive comune compuse.

M3. Procedați la fel, declinând câte cinci substantive colective, cinci substantive epicene (au aceeași formă și la feminin și la masculin: *cămilă, elefant*), cinci defective de singular (*câlți, icre, zori*), cinci defective de plural (*aur, argint, făină*), câte cinci augmentative, diminutive, derivate parasintetice (cu prefixe și sufixe la același cuvânt).

M4. Declinați cinci substantive proprii simple și cinci substantive proprii compuse în propoziții, indicând, la fiecare caz, funcția sintactică.

M5. Dați exemple de substantive comune concrete și abstracte, care denumesc obiecte, ființe, lucruri, idei, sentimente, fenomene ale naturii, nume de acțiuni, nume de agent al acțiunii, diviziuni ale anului, relații etc. Realizați diferite enunțuri, precizând funcțiile sintactice ale fiecărui substantiv din enunț, prin scrierea deasupra lor a simbolurilor date mai jos.

subiect	SB
subiect multiplu	SBM
nume predicativ	NP
nume predicativ multiplu	NPM
atribut apozitional simplu	ATAS
atribut apozitional multiplu	ATAM
atribut substantival genitival	ATSG
atribut substantival genitival multiplu	ATSGM
atribut substantival prepozițional	ATSP
atribut substantival prepozițional multiplu	ATSPM
complement de agent	CA
complement de agent multiplu	CAM
complement direct	CD
complement direct multiplu	CDM
complement indirect	CI
complement indirect multiplu	CIM

complement circumstanțial de loc	CCL
complement circumstanțial de timp	CCT
complement circumstanțial de mod	CCM
complement circumstanțial de scop	CCS
complement circumstanțial de cauză	CCCZ
complement circumstanțial condițional	CCCDT
complement circumstanțial concesiv	CCCV.

NOTĂ: Menționăm că nu am folosit aceste simboluri pentru soluții, cum intenționăm, pentru a nu pune în dificultate elevii de gimnaziu și a nu-i deprinde cu o exprimare telegrafică. Cei ce efectuează aceste exerciții pe calculator pot introduce simbolurile pentru a lucra rapid.

Nu am subliniat elementele propuse pentru analiză, pentru a învăța prin tehnica descoperirii.

M6. Declinați substantivele *copac/ copaci, brad/ brazi, băiat/ băieți* în propoziții, la toate cazurile, la singular și la plural, cu articol hotărât, apoi cu articol nehotărât. Precizați funcțiile sintactice ale acestor substantive din fiecare enunț.

M7. Recunoașteți funcțiile sintactice ale substantivului *copil* din enunțurile de mai jos:

Nominativ	1) Copilul este fericit. 2) Viorel, copilul prietenei mele, este elev. 3) Acesta este copilul meu.
Acuzativ	4) Ea duce copilul la grădiniță. 5) El vorbește despre copilul său. 6) Puloverul este pentru copilul acesta. 7) Desenul este făcut de copilul cel mic. 8) Dragostea pentru copilul ei îi dă putere. 9) Doctorul merge la copilul bolnav. 10) Ei au avut o fiică, după copilul înfiat. 11) Visul ei se realizează prin copilul său. 12) Înainte de copilul acesta, au cântat cei doi frați. 13) Desenează precum copilul tău.
Genitiv	14. În ciuda copilului el tot nu s-a întors. 15) Mingea copilului este roșie. 16) Desenele sunt ale copilului. 17) Nu este permisă ura contra copilului. 18) Jucăria se află în fața copilului. 19) Ea sosește acasă înaintea copilului. 20) Toți se strâng în jurul copilului. 21) Mama suferă adesea din cauza copilului.

Dativ	22) Noi vorbim copilului. 23) Tatăl este asemenea copilului. 24) Elevi asemenea copilului dumneavoastră se întâlnesc rar. 25) El a procedat asemenea copilului. 26) Datorită copilului a venit și ea.
Vocativ	27) Copilule, fii atent!

Continuați declinarea în propoziții cu articol hotărât la plural (nominativ, acuzativ (N.Ac.) – *copiii*; genitiv, dativ, vocativ (G.D.V.) – *copiilor* și cu articol nehotărât la singular (N.Ac. – *un copil*; G.D. – *unui copil*) și la plural (N.Ac. – *niște copii*, G.D. – *unor copii*)

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) subiect | i) complement circumstanțial de timp |
| b) nume predicativ | j) complement circumstanțial de mod |
| c) atribut apozitional simplu | k) complement circumstanțial de cauză |
| d) atribut substantival genitival | l) complement circumstanțial concesiv |
| e) atribut substantival prepozițional | m) atribut substantival în D |
| f) complement direct | n) fără funcție sintactică |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |

M8. Stabiliți funcțiile sintactice ale substantivului *carte* din enunțurile:

Nominativ	1) Cartea redă o lume fascinantă. 2) Aceasta este cartea mea. 3) Ea, cartea, este prietena mea.
Acuzativ	4) Studiați cartea aceasta! 5) Mă gândesc la cartea de istorie. 6) Interesul pentru cartea aceasta este mare. 7) Tema „Frumosul în artă” este tratată în cartea aceasta. 8) Coperta este pentru cartea mea. 9) În cartea de engleză sunt ilustrații frumoase. 10) Nu s-a publicat nimic înainte de cartea aceasta. 11) El s-a străduit mult pentru cartea aceasta. 12) Ea s-a afirmat prin cartea de poezie. 13) Cu toată cartea, nu s-a ales nimic de el.
Genitiv	14) Titlul cărții este interesant. 15) Meritul este al cărții biografice.

	16) Ea pune semn în mijlocul cărții. 17) Disputa asupra cărții acestui poet a continuat. 18) Ea a publicat versuri înaintea cărții de basme. 19) El nu a suferit din cauza cărții publicate. 20) Vă rog, să vă spuneți părerea în cazul cărții de istorie!
Dativ	21) Noi acordăm multă importanță cărții de gramatică. 22) Viața lui este asemenea cărții scrise. 23) El s-a afirmat datorită cărții de filozofie. 24) Lucrări asemenea cărții mele nu au mai apărut. 25) Ei au acționat asemenea cărții de aventuri. 26) Scenariul este asemenea cărții.
Vocativ	27) Carte frumoasă, tu aduci lumină! (<i>carte</i> este substantiv ne-articulat în acest caz).

Continuați declinarea la plural, cu articol hotărât (N.Ac. – *cărțile*, G.D. – *cărților*) și apoi declinați substantivul *carte* în propoziții, cu articol nehotărât, la singular (N.Ac. – *o carte*, G.D. – *unei cărți*) și la plural (N.Ac. – *niște cărți*, G.D. – *unor cărți*), precizând funcțiile sintactice ale cuvântului indicat.

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) subiect | j) complement circumstanțial de mod |
| b) nume predicativ | k) complement circumstanțial de cauză |
| c) atribut apozitional simplu | l) complement circumstanțial concesiv |
| d) atribut substantival genitival | m) fără funcție sintactică |
| e) atribut substantival prepozițional | n) complement circumstanțial de scop |
| f) complement direct | o) atribut substantival în D |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |
| i) complement circumstanțial de timp | |

M9. Recunoașteți funcțiile sintactice ale substantivului *carte* (neart.) din enunțurile:

- 1) Dragostea de carte l-a ajutat în viață.
- 2) Prin carte poți asimila cultura.
- 3) Găsiți explicații în carte.
- 4) El a trebuit să se documenteze mult pentru carte.
- 5) Eu pun stiloul pe carte.
- 6) Exercițiile din carte sunt ușoare.
- 7) Oamenii cu carte sunt apreciați.
- 8) Deși cu carte, nu a avut mari șanse.
- 9) Aceasta ajunge carte celebră.
- 10) Aceasta, carte de căpătâi pentru poet, a fost o cronică.
- 11) Se străduiește pentru carte.

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) nume predicativ | e) complement circumstanțial de mod |
| b) apozitie dezvoltată | f) complement circumstanțial de scop |
| c) atribut substantival prepozițional | g) complement circumstanțial concesiv |
| d) complement circumstanțial de loc | h) complement indirect |

M10. Stabiliți funcțiile sintactice ale substantivului *patria* din enunțurile:

Nominativ	1) Patria este țara în care trăim. 2) România, patria mea, are zone turistice de o rară frumusețe. 3) Drapelul roșu, galben, albastru este al patriei mele.
Acuzativ	4) Iubiți patria română! 5) Să pătrundem în patria de cuvinte! 6) În patria mea se găsesc toate aceste frumuseți. 7) Oda este pentru patria mea. 8) În patria mea sunt copii frumoși. 9) Mi-e dor de patria mea. 10) Dragostea de patrie îi însuflețește pe militari. 11) Poetul a murit cu patria în suflet. 12) Prin „patria de cuvinte” intrăm într-o lume ideală.
Genitiv	13) Copiii patriei au dreptul la fericire. 14) Drapelul patriei flutură pe catarg. 15) Peisajele sunt ale patriei mele. 16) Ura împotriva patriei a fost condamnată. 17) Nimic nu-i mai de preț ca patria. 18) Trebuie să facem un zid de iubire în jurul patriei. 19) Din cauza patriei binecuvântate, oamenii de aici au o istorie zbuciumată. 20) În pofida patriei lor frumoase, ei au plecat departe.
Dativ	21) Dedicăm versuri patriei dragi. 22) Oamenii sunt asemenea patriei. 23) Oameni asemenea patriei unde s-au născut s-au făcut remarcați. 24) Mulțumită patriei îmbelșugate ei sunt fericiți. 25) Trăim bucuria sărbătorilor de iarnă, asemenea patriei întregi.
Vocativ	26) Patrie română, slavă ție!

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) subiect | i) complement circumstanțial de timp |
| b) nume predicativ | j) complement circumstanțial de mod |
| c) atribut apozitional simplu | k) complement circumstanțial de cauză |
| d) atribut substantival genitival | l) complement circumstanțial concesiv |
| e) atribut substantival prepozițional | m) fără funcție sintactică |
| f) complement direct | n) atribut substantival în D |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |

M11. Declinați în propoziții substantivul *iubire*, cu articol hotărât și cu articol nehotărât și indicați funcțiile sintactice specifice fiecărui caz.

M12. Recunoașteți funcțiile sintactice ale substantivului *scriere* din enunțurile de mai jos:

Nominativ	1) Scrierea caligrafică este pasiunea sa. 2) Aceasta, scrierea cuneiformă, s-a păstrat pe plăcuțe de argilă. 3) Cerința învățătoarei este scrierea caligrafică. 4) Preferința sa rămâne scrierea cu înflorituri.
Acuzativ	5) Noi preferăm scrierea rapidă. 6) Mă gândesc la scrierea fonetică. 7) El s-a afirmat prin scrierea sa. 8) Interesul pentru scrierea etimologică este o caracteristică a acelei perioade. 9) Noi punem accent pe scrierea corectă. 10) Preocuparea actuală este pentru scrierea ortografică. 11) Scrierea cu caractere latine a urmat după scrierea chirilică. 12) Progresul s-a realizat prin scrierea la calculator. 13) Cu toată scrierea migăloasă, ea a terminat la timp lucrarea.
Genitiv	14) Lucrarea a fost apreciată, în pofida scrierii defectuoase. 15) Aspectul scrierii sale este plăcut. 16) El a orbit din cauza scrierii memoriilor. 17) Meritul este al scrierii picturale. 18) Discuția s-a purtat în jurul scrierii cu majuscule. 19) Lupta împotriva scrierii ilizibile a fost dusă de profesori. 20) Scrierea libretului s-a făcut înaintea scrierii partiturii. 21) El refuză oferta în cazul unei scrieri licențioase.
Dativ	22) Eu acord scrierii caligrafice o mare importanță. 23) O scriere asemenea scrierii chinezești este greu de învățat. 24) Lucrarea este asemenea scrierii japoneze. 25) El procedează conform scrierii datelor.
Vocativ	26) Scriere de suflet, te dăruiesc oamenilor!

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---|
| a) subiect | j) complement circumstanțial de mod |
| b) nume predicativ | k) complement circumstanțial de cauză |
| c) atribut apozitional simplu | l) complement circumstanțial concesiv |
| d) atribut substantival genitival | m) complement circumstanțial condițional. |
| e) atribut substantival prepozițional | n) fără funcție sintactică |
| f) complement direct | o) atribut substantival în D |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |
| i) complement circumstanțial de timp | |

M13. Formulați enunțuri cu substantivele comune concrete *pom, casă, grădină, scaun*, la singular și la plural, declinându-le cu articol hotărât, posesiv și nehotărât. Stabiliți funcțiile sintactice ale acestor substantive, astfel încât să aveți trei la nominativ, douăsprezece la acuzativ, șapte la genitiv și cinci la dativ.

M14. Formulați enunțuri în care substantivul propriu *București* (cu o formă de singular și cu alta de plural) să fie:

- subiect (N.)
- nume predicativ (N.G.Ac.)
- atribut apozitional (N.G.D.Ac.)
- atribut substantival genitival (G.)
- atribut substantival prepozițional (G.D.Ac.)
- complement direct (Ac.)
- complement indirect (D.Ac.)
- complement circumstanțial de loc (G.Ac.)
- complement circumstanțial de timp (G.Ac.)
- complement circumstanțial condițional (G.Ac.)
- complement circumstanțial concesiv (G.)

M15. Realizați enunțuri, declinând în propoziții substantivul propriu compus *Piatra Neamț*, precizând funcțiile acestuia (vezi exercițiul anterior).

M16. Recunoașteți cazul și funcțiile sintactice ale substantivului propriu *Marian* din enunțurile de mai jos:

Nominativ	1) Acesta este Marian, prietenul nostru. 2) Marian este un elev eminent. 3) El, Marian, învață.
Acuzativ	4) Mergem la Marian. 5) Ne gândim la Marian. 6) Îl strigăm pe Marian. 7) Mă duc cu Marian la teatru. 8) El a procedat precum Marian. 9) Mama sosește după Marian. 10) Cadoul este pentru Marian. 11) Prietenia cu Marian l-a ajutat mult. 12) Sacoul este pe Marian. 13) Nu te teme de Marian!
Genitiv	14) Pasiunea lui Marian este știința. 15) Costumul este al lui Marian. 16) Toți se adună în jurul lui Marian. 17) Acțiunea contra lui Marian a fost respinsă. 18) În ciuda lui Marian, ea a plecat la mare. 19) Acuzațiile plutesc asupra lui Marian. 20) El a plecat la cursuri înaintea lui Marian. 21) A plecat la părinți din cauza lui Marian.

Dativ	22) Dau telefon lui Marian. 23) Ofer acestuia, adică lui Marian, un stilou. 24) Ea ajunge asemenea lui Marian. 25) El se îmbracă asemenea lui Marian. 26) Elevi asemenea lui Marian nu a mai avut școala.
Vocativ	27) Marian, ajută-ți colegii!

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) subiect | i) complement circumstanțial de timp |
| b) nume predicativ | j) complement circumstanțial de mod |
| c) atribut apozitional simplu | k) complement circumstanțial de cauză |
| d) atribut substantival genitival | l) complement circumstanțial concesiv |
| e) atribut substantival prepozițional | m) fără funcție sintactică |
| f) complement direct, | o) atribut substantival în D |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |

M17. Stabiliți aria semantică a substantivului comun *învățătură* și recunoașteți cazurile și funcțiile acestuia din enunțurile de mai jos:

- 1) Învățătura oferă o șansă în viață.
- 2) Prin învățătură îți poți lărgi orizontul cultural.
- 3) Deși cu învățătură înaltă, el nu este apreciat.
- 4) Tu dorești o învățătură mai serioasă.
- 5) Noi oferim o învățătură serioasă elevilor.
- 6) Efectul învățurii se va simți mai târziu.
- 7) El este om cu multă învățătură.
- 8) Indiferența față de învățătură îl va costa mai târziu.
- 9) S-a dus la București pentru învățătură.
- 10) Dragostea de învățătură l-a făcut om cu adevărat special.
- 11) Aceasta este o învățătură utilă.
- 12) Străduința lui este pentru o învățătură solidă.
- 13) Cu toată învățătura, și-a greșit cariera.
- 14) S-a îmbolnăvit de o învățătură nocivă.
- 15) A plecat la învățătură în străinătate.
- 16) În ciuda învățurii primite, tot a făcut greșeli.
- 17) Acordați o mare importanță învățurii!
- 18) Maxima este asemenea învățurii antice.
- 19) El se poartă asemenea învățurii tatălui său.
- 20) Atitudinea lui este asemenea învățurii primite.
- 21) A trecut prin multe școli înainte de învățătura de la colegiu.

- 22) Se relaxează înaintea învățării.
 23) Cartea de limba română, învățătura de bază a elevului, trebuie să fie explicită.
 24) Succesul este dat de învățătura sistematică.
 25) Meritul este al învățării temeinice.
 26) Se bazează pe ea, adică pe învățătura de acasă.
 27) Meritul acesteia, adică al învățării, revine profesorului.
 28) Acordați acesteia, adică învățării, mai mult timp!
 29) Și cu învățatură multă, tot n-are noroc.
 30) Învățătură, fii binecuvântată!

Soluții:

I. Nominativ

- a) subiect
- b) nume predicativ
- c) atribut apozitional simplu

II. Acuzativ

- | | |
|--|---|
| a) complement direct | g) complement circumstanțial
concesiv |
| b) complement indirect | h) complement de agent |
| c) complement circumstanțial
de loc | i) complement circumstanțial
condițional |
| d) complement circumstanțial
de timp | j) nume predicativ |
| e) complement circumstanțial
de mod | k) atribut substantival
prepozițional |
| f) complement circumstanțial
de cauză | l) complement circumstanțial
de scop |

III. Genitiv

- | | |
|--|--|
| a) atribut substantival genitival | e) complement circumstanțial
de timp |
| b) nume predicativ | f) complement circumstanțial
de cauză |
| c) complement circumstanțial
de loc | g) atribut apozitional |
| d) complement circumstanțial
concesiv | |

IV. Dativ

- a) atribut substantival prepozițional
- b) atribut apozitional
- c) nume predicativ
- d) complement indirect
- e) complement circumstanțial de mod

V. Vocativ

- a) fără funcție sintactică

M18. Stabiliți funcțiile sintactice ale substantivului compus *bunăvoință*, format prin contopire (adjectiv + substantiv), din enunțurile:

- 1) Pentru el, bunăvoința este necesară în relațiile cu alții.
- 2) Calitatea lui este bunăvoința.
- 3) Aceasta, bunăvoința față de alții, este o trăsătură dominantă.
- 4) Cunososc bunăvoința părinților voștri.
- 5) El nu se bucură de bunăvoința alor săi.
- 6) Ea, din prea multă bunăvoință, nu a oferit o educație severă.
- 7) Prin bunăvoință câștigăm simpatia altora.
- 8) Impresia de bunăvoință este falsă la el.
- 9) Sunt impresionată de bunăvoința lui față de noi.
- 10) Copiii greșesc din cauza unei bunăvoințe exagerate a părinților.
- 11) Deși cu multă bunăvoință, rezultatele la învățătură nu sunt cele așteptate.
- 12) Ne trebuie un om cu multă bunăvoință.
- 13) Cu bunăvoință îți apropii oamenii.
- 14) A fost impresionat de bunăvoința fetei.
- 15) Câștigul lui a fost bunăvoința colegilor.
- 16) Cu bunăvoință le vom câștiga încrederea.
- 17) Acordați importanță bunăvoinței altora!
- 18) Calități asemenea bunăvoinței trebuie să caracterizeze oamenii.
- 19) Bunătatea lui este asemenea bunăvoinței celor din jur.
- 20) Grație bunăvoinței ai reușit în viață.

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| a) subiect | i) complement circumstanțial de timp |
| b) nume predicativ | j) complement circumstanțial de mod |
| c) atribut apozitional simplu | k) complement circumstanțial de cauză |
| d) atribut substantival genitival | l) complement circumstanțial concesiv |
| e) atribut substantival prepozițional | |
| f) complement direct | |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |

M19. Recunoașteți funcțiile sintactice ale substantivului *frumusețe* din enunțurile:

- 1) Mă fascinează frumusețea munților.
- 2) Înainte de frumusețea locurilor, m-a impresionat frumusețea oamenilor.
- 3) Lacul m-a cucerit prin frumusețea lui.
- 4) Mă gândesc la frumusețea meleagurilor natale.
- 5) Tabloul este asemenea frumuseții deltei.
- 6) Meritul este al frumuseții stilului acestui roman.
- 7) Pictorul se străduiește pentru o frumusețe aparte a acestui tablou.

- 8) Mama dă imaginea frumuseții ideale.
- 9) Deși o frumusețe, artista nu a cucerit publicul.
- 10) Natura și-a pus amprenta pe frumusețea sufletului.
- 11) Aceasta este o frumusețe ideală.
- 12) Frumusețe tristă, clipă trecătoare!
- 13) Peisaje asemenea frumuseților Munților Apuseni se întâlnesc rar.
- 14) Interesul pentru frumusețea Munților Bucegi a crescut.
- 15) Grație frumuseții sale, a ajuns stea de cinema.
- 16) Meritul este al frumuseții gândirii poetice.
- 17) În pofida frumuseții sale, satul a fost părăsit.
- 18) În cazul unei frumuseți extraordinare a naturii, sufletul rămâne mut de uimire.
- 19) Preferința lui este pentru frumusețea sălbatică a pădurilor.
- 20) Splendoarea livezilor este dată de frumusețea pomilor înfloriți.
- 21) Totul pare asemenea unei frumuseți inefabile.

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|--|
| a) subiect | j) complement circumstanțial de mod |
| b) nume predicativ | k) complement circumstanțial de cauză |
| c) atribut apozitional | l) complement circumstanțial concesiv |
| d) atribut substantival genitival | m) complement circumstanțial condițional |
| e) atribut substantival prepozițional | n) fără funcție sintactică |
| f) complement direct | o) complement circumstanțial de scop |
| g) complement indirect | p) complement de agent |
| h) complement circumstanțial de loc | |
| i) complement circumstanțial de timp | |

M20. Stabiliți funcțiile sintactice ale substantivului *ideal*, din enunțurile:

- 1) Eu am un ideal frumos.
- 2) Idealul meu este să scriu o carte pentru copii.
- 3) Prin acest ideal ne înălțăm sufletele.
- 4) Mă dedic idealului meu.
- 5) Gioconda este un ideal de frumusețe.
- 6) Îmi place idealul acesta, adică idealul nostru.
- 7) Cu tot idealul său, el nu s-a putut afirma.
- 8) El este fascinat de idealul nostru.
- 9) Problema rămâne a idealului ușor de realizat.
- 10) Imaginea idealului său a urmărit-o toată viața.
- 11) Ne declarăm împotriva idealului îndoielnic.
- 12) Pe el l-a derutat opoziția împotriva idealului de bine.
- 13) Își duce viața asemenea idealului ales.
- 14) Ea este asemenea idealului pictorului.
- 15) Rămâne veșnică zbaterea pentru ideal.

- 16) Pregătirea ta este pentru un ideal măreț.
- 17) În caz de ideal nerealizat, trebuie să perseverați.
- 18) Imaginea idealului său l-a obsedat.
- 19) Ideal visat, te vom atinge oare?

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|--|
| a) subiect | j) complement circumstanțial de mod |
| b) nume predicativ | k) complement circumstanțial de cauză |
| c) atribut apozitional simplu | l) complement circumstanțial concesiv |
| d) atribut substantival genitival | m) complement circumstanțial condițional |
| e) atribut substantival prepozițional | n) fără funcție sintactică |
| f) complement direct | o) complement circumstanțial de scop |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |
| i) complement circumstanțial de timp | |

M21. Creați enunțuri în care substantivele *om*, *știință*, *bună-credință*, *tablou*, să aibă diferite funcții sintactice pentru fiecare caz în parte.

M22. Stabiliți funcțiile sintactice ale substantivului *dragoste* din enunțurile:

- 1) Muzica este dragostea lui.
- 2) Dragostea este un sentiment nobil.
- 3) Pictura, dragostea lui, l-a ajutat mult.
- 4) Dorința de dragoste a celorlalți a făcut-o mai bună.
- 5) Consider dragostea ca o sursă de energie.
- 6) El pune mult suflet în dragostea lui pentru artă.
- 7) Ea se gândește la dragostea părinților.
- 8) Prin dragoste oamenii devin mai buni.
- 9) Acordăm importanță acesteia, adică dragostei altora.
- 10) S-au supărat din dragoste pentru lucruri diferite.
- 11) Ne străduim mereu pentru dragostea celor din jur.
- 12) Cu toată dragostea alor săi, el a plecat de acasă.
- 13) În cazul dragostei de carte, devenim colecționari.
- 14) El a fost impresionat de dragostea fraților săi.
- 15) După dragoste vine, uneori, ura.
- 16) Lupta contra dragostei lor a dat putere eroilor cărții.
- 17) Meritul este al dragostei de țară ce a însuflețit poetul.
- 18) Problema dragostei o discutăm la dirigenție.
- 19) Nimic nu rezistă fără dragoste.
- 20) Dovada dragostei părinților este permanentă.
- 21) În ciuda dragostei lui pentru mama, el tot a plecat departe.
- 22) Suferă de dragoste pentru locurile frumoase.
- 23) Ea s-a vindecat datorită dragostei părinților.
- 24) Sentimente asemenea dragostei pentru frumos trebuie să caracterizeze oamenii.
- 25) Se poartă conform dragostei creștine.
- 26) Dragoste de mamă, rămâi în sufletul meu!

Soluții:

- | | |
|---------------------------------------|--|
| a) subiect | j) complement circumstanțial de mod |
| b) nume predicativ | k) complement circumstanțial de cauză |
| c) atribut apozitional simplu | l) complement circumstanțial concesiv |
| d) atribut substantival genitival | m) complement circumstanțial condițional |
| e) atribut substantival prepozițional | n) complement circumstanțial de scop |
| f) complement direct | o) fără funcție sintactică |
| g) complement indirect | |
| h) complement circumstanțial de loc | |
| i) complement circumstanțial de timp | |

ARTICOLUL

- Definiți **articolul** și dați exemple de diferite tipuri de articole.

M23. Scrieți la *singular* și la *plural*, la *masculin*, la *feminin* și la *neutru* formele articolelor *hotărâte*, *nehotărâte*, *posesive*, *demonstrative* și dați exemple, introducând în propoziții substantivele ce au aceste articole, precizând funcția sintactică a acestora la fiecare caz.

M24. Obțineți substantive din adjectivele *mare*, *bun*, *frumos*, *tânăr* prin articulare cu articolele demonstrative *cel*, *cea*, *cei*, *cele*. Introduceți substantivele obținute în propoziții și declinați-le, precizând funcția lor sintactică.

M25. Precizați ce fel de articole sunt cele scrise cu litere cursive din enunțurile:

- 1) El rămâne cu imagini**le** frumoase din vacanța**a** trecută.
- 2) Stiloul **elevului** este verde.
- 3) Am scris **o** carte pentru elevii clasei **a VIII-a**.
- 4) Ea este **a** doua fiică, iar el, **al** treilea fiu.
- 5) Mi-au scris două prietene de-**ale** mele.
- 6) Acorzi importanță **unui** om modest.
- 7) Văd **un** copil desenând.
- 8) Mă adresez **unor** elevi.
- 9) **O** soră **a** sa a plecat la Predeal.
- 10) Ofer **niște** flori prietenei
- 11) Preferințele **unor** colegi sunt și **ale** mele.
- 12) Mă adresez **alor** mei.
- 13) Copiii iubesc istoria neamului**i**.
- 14) El este **cel** mai inteligent.
- 15) Dau premiul **celor** mai buni.
- 16) Printre **cei** din jurul artistului**i** erau și **niște** tineri.

CUPRINS

Cuvânt-înainte	3
O abordare a foneticii.....	5
O abordare a vocabularului limbii române	11
Conversiunea. Exerciții	19
Omonimele. Teste.....	24
Rezolvări	77
MORFOSINTAXA	
Substantivul și funcțiile sale sintactice	80
Articolul	92
Adjectivul	95
Adjectivele pronominale	96
Pronumele personal și funcțiile sale sintactice	98
Pronumele personal de întărire și funcțiile sale sintactice	106
Pronumele posesiv și funcțiile sale sintactice	106
Pronumele demonstrativ și funcțiile sale sintactice	107
Pronumele reflexiv și funcțiile sale sintactice.....	109
Pronumele interogativ și funcțiile sale sintactice	110
Pronumele relativ și funcțiile sale sintactice.....	112
Pronumele nehotărât și funcțiile sale sintactice.....	113
Pronumele negativ și funcțiile sale sintactice	114
Numeralul și funcțiile sale sintactice	115
Verbul și funcțiile sale sintactice	118
Adverbul și funcțiile sale sintactice	127
Prepoziția și rolul său în mesaje	130
Conjunția și rolul său în propoziție și frază.....	132
Interjecția și rolul său în mesaje.....	134
Locuțiunile și rolul lor gramatical.....	135
Rezolvări.....	138

SINTAXA PROPOZIȚIEI

Propoziția	142
Subiectul	144
Predicatul	147
Predicatul verbal	147
Predicatul nominal.....	148
Atributul	150
Atributul adjectival	150
Atributul substantival	152
Atributul apozitional	155
Atributul pronominal	156
Atributul verbal	159
Atributul adverbial	159
Atributul interjecțional.....	160
Complementul	160
Complementul direct	160
Complementul indirect	163
Complementul de agent	165
Complementul circumstanțial de loc	167
Complementul circumstanțial de timp	171
Complementul circumstanțial de mod	174
Complementul circumstanțial de cauză	176
Complementul circumstanțial de scop	178
Complementul circumstanțial concesiv	180
Complementul circumstanțial consecutiv	182
Complementul circumstanțial condițional	183
Rezolvări	185
SINTAXA FRAZEI	
Sintaxa frazei	188
Propoziția subordonată subiectivă	190
Propoziția subordonată predicativă	194
Propoziția subordonată atributivă	196
Propoziția subordonată completivă directă	197

Propoziția subordonată completivă indirectă	199
Propoziția subordonată completivă de agent.....	201
Propoziția subordonată circumstanțială de loc	203
Propoziția subordonată circumstanțială de timp	205
Propoziția subordonată circumstanțială de mod	207
Propoziția subordonată circumstanțială de cauză	209
Propoziția subordonată circumstanțială de scop (finală)	211
Propoziția subordonată circumstanțială condițională.....	213
Propoziția subordonată circumstanțială concesivă	214
Propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.....	217
Rezolvări.....	220
O abordare a comunicării.....	222
Rezolvări.....	228